

בְּמִטְרָא. מוֹשֵׁל. בְּמָה שֶׁאֵמֵר קוֹמוּס דְּוִכּוּס וְשִׁלְטוֹן. וְסִצְרוּ – רִישׁוֹן קוֹרְטוֹן גִּסְטָרָה (בְּרִכּוֹת 77 ע"ב). וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יִצְחָק. וַיִּתְּמוּ עַל אֲבִיו, וַיִּכְרְוּ בְּרֵפֶת אֲבָלִים. דְּבַר הַבָּא מִן הָעוֹר. שֶׁל גְּמֵר הוּא. שֶׁהָעוֹר נִהְיָה מְמוּנָה. שֶׁל פֶּשֶׁן, שֶׁאֵדָס לֹבֵשׁ סְמוּךְ לְעוֹרוֹ. תְּחִילָתוֹ גְּמִילוֹת חֲסָדִים. הַלְבִישׁ עֲרוּמִים. תּוֹרָה אוֹר וּלְפוֹשְׁעִים יִפְגִּיעַ. בְּצִבְלֵי פוֹשְׁעִים הַסְּגִיעַ. הָעֵרָה. הִרִיק.

הדרן עלך המקנא

הִיָּה מְבִיא אֶת מִנְחָתָהּ. הַצֶּעַל, בְּדִקְתֵיב: "וְהִזִּיא אֶת קַרְבְּנָהּ עֲלֶיהָ" וְגו' (במדבר ה). בְּפִיפָה מְצִרִית. סָל שֶׁל נְזָרֵי דְקָל, וְגַדִּים שֶׁגִּדְלִין סָבִיב הַדְּקָל. בְּדִי לִיגְעָה. בְּגִמְרָה מְפָרֵשׁ טַעמָא. תְּחִילָתוֹ וְסוֹפֵן. הַשְּׂמָל מִשְׁמַע: פֶּשֶׁן מְצִיבָה מְצִימוֹ – מְצִיבָה בְּכָלֵי שְׂרָת לְעוֹרָה. וְסוֹפָה בְּכָלֵי שְׂרָת. קוֹדֵס קְמִינָה. כָּל הַמִּנְחוֹת טְעוּנוֹת שְׁמוֹן וְלִבְנוּהָ. בְּדִקְתֵיב: "וְלֹקַע עֲלֶיהָ שְׁמוֹן וְגַמֹּן עֲלֶיהָ לְבֹנָה" (ויקרא ז). וְלִקְמִינָה פְּרִיזָה וְהִלְבִּיבָה מִנְסַח חוֹטְאִין. וְזוֹ אֵינָה טְעוּנוֹת. דְּקִמְצִיב דָּס: "לֹא יִלּוֹק עֲלֶיהָ חַפְצִין". דְּקִמְצִיב: "סֵלֶת חֲטִים טַעֲשָׁה בְּכִלְשֵׁי" (שמות טט). מִנְחַת הָעוֹמֵר בָּאָה מִן שְׁעוּרִים. בְּמִסְכַּת מִנְחוֹת (77 ע"ב): "וְלִפְנֵי לֶה מִקְרָבֵי. בָּאָה מִנְסַח בְּפִרְיָד" (ויקרא ז). וְצִמְסַת מִנְחוֹת (77 ע"ב): "אֶמְרִינָן: בְּמִנְסַח הָעוֹמֵר הַכְּמוּצִי מְדַבֵּר. גֵּרֵשׁ בְּשְׁעוּרִים. מוֹבָרַר שָׁוָה, מְנוּפָה בְּי"ג נֶפֶשׁ, פְּעִין סוֹלֵת חֲטִים. קָמַח. הַכֹּל מְעוֹרָב כְּמוֹ שְׁטֵטְסוֹן. גְּמֵ' וְכֹל בְּדָ לְמַח. לְמַח אֵינוֹ טוֹרְמִין לִיגְעָה. עַל עוֹבְרֵי רְצוּנוֹ. שֶׁאֵס זִינְטָה – עֲבָרָה עַל לְוֹנוֹ שֶׁל מְקוֹס, וְרוֹנָה שְׁטוּדָה שֶׁלֹּא שׁוֹפְדֵק. קָסְבֵר. הֵלֵי פִנְאָה, דְּאֵמֵר מְשׁוּס דְקֶסֶה הוּא. מְעָקָה

הנהרות הב"ח

(א) גמ' על מעשה פסוק ואמר ר' תחמא בר חנינא מפני מה נסתהר קברו של משה מעיני כפר ורס מפני שגלו וידוע לפני הקב"ה שגמולו ביהמ"ק ליחיד ונהגות את ישראל מתלום שמה יבאו לקבורתו על משה בחוזה שעה ויעמדו בבכי ויתחנו למשה ויאמרו לו משה רבינו עמוד בתפלה בעלנו ועומד משה ומבטל את הגזירה מפני שחביבים לדיקים כמיתתם יותר מבחייתם עין אתה מולא בשעה שהיו ישראל במדבר וסכרו במעשיהם ועשו עגל ק"ף הקב"ה על ישראל ואמר למשה הרי ממני ואשמעיים כמה לדיקים היו בחוזה הדור וכמה חסידים משה ואהרן ויהושה חלוד ומירד וע' זקנים וסאר חכמים ותלמידים ולא עשה בשבילם ולא בשל הגזירה חמא בר חנינא מאי כתיב:

מִפְּנֵי מָה נִקְבַּר מוֹל בֵּית פְּעוֹר כְּדִי לְבַכּוֹר עַל מַעֲשֵׂה פְּעוֹר. וּמִדְרַשׁ אֲגִדָּה: כָּל שָׁנָה וְשָׁנָה צַעַת שְׁחַטְאוֹ יִשְׂרָאֵל צְנִינֹת מוֹאָב, בְּאוֹמוֹ פֶּרֶק צִיַּת פְּעוֹר עוֹלָה לְמַעְלָה כְּדִי לְקַטְרֵג וּלְהַזְכִּיר עוֹן, וְכַשְׁהוּא רוֹאֵה קִצְרוֹ שֶׁל מִשֶׁה חוֹזֵר וְשׁוֹקֵעַ. שְׁמַשֶׁה רְצִינוֹ שֶׁקְשׁוֹ בְּקִרְקַע עַד חוֹטְמוֹ, וְכֵל שְׁעָה שְׁעוֹלָה חוֹזֵר וְנִשְׁקַע לְמִקּוֹס שֶׁשֶׁקְשׁוֹ מִשֶׁה רְצִינוֹ. מִתּוֹסַפֵּת רְצִי.

הדרן עלך המקנא

מְבִיא אֶת מִנְחָתָהּ. אֵין סִדֵּר הַמִּשְׁנָה וְסִדֵּר הַפְּרָשָׁה מְכוּוֹנִין, שֶׁהֵי כִּךְ סִדֵּר הַפְּרָשָׁה: קִינָה לָהּ וְנִסְתַּרָה – מַעְלָה הַאֲשֶׁה וּמְצִיא אֶת מִנְחָתָהּ. הַכֵּהן מְצִיא פִּיילֵי שֶׁל חֲרָס, וְנוֹתֵן לְמוֹכוֹ חֲזִי לֹג מִיַּם מִן הַכִּיּוֹר, וְנוֹתֵן צוֹ עֶפֶר. מַעֲמִיד הַאֲשֶׁה בְּשַׁעַר נִקְנוֹר, וְאוֹחוֹ צַנְגֵּדִיהַ וְסוֹתֵר אֶת שַׁעֲרָה, וְנוֹתֵן אֶת הַמִּנְחָה עַל יְדֵיהָ, וְצִדֵּי הַכֵּהן מִיַּם הַמַּרְיָם, וּמִשְׁצִיעַ וּמִתְנָה עִמָּה, וְכוּתֵב אֶת הַמַּגִּילָה, וּמוֹחֵק, וּמִשְׁקָה, וְנוֹטֵל מִנְחָתָהּ מִמֶּנּוּ כְּפִיפָה מְצִרִית וְכו'. צוּרֵי שֶׁל דְּקָל וְרוֹדִין שְׁגִדְלִין סָבִיב הוֹקֵל כְּדִי לִיגְעָה. עַל כְּפִיפָה תְּנוּפָה הִיא. דְּלֹא כְּתִיב תְּנוּפָה בְּפִרְשָׁה עַד אַחַר וְגַתֵּן לְמַח שִׁינָה הַתְּנֵאל הַסִּדֵּר, וְאֵס סִדֵּר הַתְּנֵאל דּוֹקָא אִו סִדֵּר הַפְּרָשָׁה.

תוספות שאנץ

במטרא דוכוס ושלטון והבירו בברכות (ד' ע"ב) ריהטון קריתין גימטרא: הנה מביא את מנחתה כדכתיב והביא את קרבנה עליה. בתוך כפיפה מצרית וכו'. צורי של דקל ורודין שגדליו סביב הוקל כדי ליגעה. ולא משום תנופה היא. דלא כתיב תנופה בפרשה עד אחר ונתן על כפיפה אלא כדי ליגעה ובגמ' מפרש פ"ה: היא היתה גרש מנופח ב"ג נפח כעין סלת חיטים. ל"ה: קסבר משקה

נְתִיאָה מִשֶׁה רְבִינוֹ רִיבְנִים לָא? וְכִי לָאֲכוֹל מְפִרְיָה הוּא צְרִיךְ אוֹ לְשִׁבּוֹעַ מְטוּבָה הוּא צְרִיךְ? אֵאָא בְּדָ אָמַר מוֹשֶׁה: הֲרֵבָה מְצוֹת נְצִטּוֹ יִשְׂרָאֵל, וְאֵין מוֹתְקִימִין אֵאָא בָּא", אָכְנִים אֲנִי לָאֲרִץ בְּדִי שְׁיִתְקַיְמוּ פוֹיָן עַל יְדֵי. אָמַר לוֹ הַקֶּב"ה: בְּלוֹם אֵתָה מְבַקֵּשׁ אֵאָא לְקַבֵּל שְׂכָר – מַעֲלָה אֲנִי עֲרִיךְ בְּאִיּוֹ עֲשִׂיתֶם, שְׁנֹאמַר: "לָכֵן אֲחַקֵּךְ לוֹ בְּרָבִים וְאֵת עֲצוּמִים יַחְדָּק שְׂרָל תַּחַת אֲשֶׁר הָעֵרָה לְמוֹת נִפְשׁוֹ וְאֵת פּוֹשְׁעִים נִמְנָה וְהוּא חֲטָא רַבִּים נִשְׂא וְלְפוֹשְׁעִים יִפְגִּיעַ". "לָכֵן אֲחַקֵּךְ לוֹ בְּרָבִים", יְכוֹל בְּאֲחֵרוּנִים וְלֹא בְּרֵאוּשׁוֹנִים – ת"ר: "וְאֵת עֲצוּמִים יַחְדָּק שְׂרָל", בְּאֲבָרְהֵם יַחְדָּק וְעַקֵּב שְׁהֵן עֲצוּמִים בַּתּוֹרָה וּבְמִצְוֹת. "תַּחַת אֲשֶׁר הָעֵרָה לְמוֹת נִפְשׁוֹ" – שְׁמֵסֵר עֲצָמוֹ לְמִיתָה, שְׁנֹאמַר: "וְאֵם אֵין מְהַיָּב נָא" וְגו'. "וְאֵת פּוֹשְׁעִים נִמְנָה" – שְׁנִמְנָה עִם מְתֵי מְדַבֵּר, "וְהוּא חֲטָא רַבִּים נִשְׂא" – שְׁפִיפֵר עַל מַעֲשֵׂה הָעֵגֶל, "וְלְפוֹשְׁעִים יִפְגִּיעַ" – שְׁבִיבֵשׁ רַחֲמִים עַל פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁיַּחְזִירוּ בַּתְּשׁוּבָה. *וְאֵין פְּגִיעָה אֵאָא תְּפִלָּה, שְׁנֹאמַר: "וְאֵתָה אֵל תִּתְפַּלֵּל בְּעַד הָעָם הַזֶּה וְאֵל תִּשָּׂא בְּעַדָם רְנָה וּתְפַלֵּה וְאֵל תִּפְגַּע בִּי". s.

הדרן עלך המקנא לאשתו

הִיָּה מְבִיא אֶת מִנְחָתָהּ בַּתּוֹךְ בְּפִיפָה מְצִרִית וְנוֹתְנָה עַל יְדֵיהָ בְּדִי לִיגְעָה. כָּל הַמִּנְחוֹת תְּחִילָתוֹן וְסוֹפֵן בְּכָלֵי שְׂרָת, וְזוֹ תְּחִילָתָהּ בְּכִפִּיפָה מְצִרִית וְסוֹפָה בְּכָלֵי שְׂרָת. כָּל הַמִּנְחוֹת טְעוּנוֹת שְׁמוֹן וְלִבְנוּהָ, יְזוֹ אֵינָה טְעוּנוֹת לָא שְׁמוֹן וְלֹא לְבֹנָה. הַכָּל הַמִּנְחוֹת בָּאוֹת מִן חַפְצִין, וְזוֹ בָּאָה מִן הַשְּׁעוּרִין. מִנְחַת הָעוֹמֵר, אַע"פ שֶׁבָּאָה מִן הַשְּׁעוּרִין – הִיא הִיָּתָה בָּאָה גֵרֵשׁ, וְזוֹ בָּאָה קָמַח. ר"ג אוֹמֵר: בְּשֵׁם שְׁמַעֲשִׂיָה מַעֲשֵׂה בְהֵמָה – בְּדָ קַרְבְּנָה מְאֹכֵל בְּהֵמָה. s. גְּמֵ' תְּנִיא, אָבֵא הֵינָן אוֹמַר מִשׁוּם רַבִּי אֲרִיעוֹר: (וְכֹל בְּדָ לְמַח) בְּדִי לִיגְעָה – בְּדִי שֶׁתְּחוֹזֵר בְּהָ. אֵם כְּכָה חֶסֶה תּוֹרָה עַל עוֹבְרֵי רְצוּנוֹ, קָר וְחוֹמֵר עַל עוֹשֵׂי רְצוּנוֹ. וּמִמָּאֵי מִשׁוּם דְחֶסֶה הוּא? דִּילְמָא פִי הִיכִי דִלָּא תִימַחַק מְגִינָה! קָסְבֵר מִשְׁקָה

יעייה נג

שמות לב

בבבכות כו: טעונית ז: ת. סנהדרין (ל:ה) יבמתי ז

בס"י ליתא

